

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Províncies un mes. 0'25 Ptas.
Estranjer un any. 6'00 "
Número corrent. 5 cents.
No retornam ets originals.

Direcció y Redacció: Arabí 6--pral.
Buzón: Kiosco de G. Lirola.--Borne

Directó, Administradó y Propietari
ES MASCLE RÓS

(Tirada: 3300 exemplars)

SEMANARI BILINGÜÉ INIMÍCH DE SES PENES Y AMICH D'ES BON HUMÓ**Tristes recuerdos**

¿De qué hablar sino de actualidad?

La pérdida del vapor «Miramar» y sus consecuencias, es hoy el plato del día.

Ved por doquier abrir suscripciones para anticipar a los huérfanos y viudas, el pan que debía ser ganado a paso lento por los productivos brazos del que hoy duerme en el húmedo y triste lecho de la muerte.

Ved «La Asistencia Palmesana» postular por las calles, seguidos de dos conmovedoras carrozas, nacidas del ingenio que posee el muy celebrado pintor Albertí.

Ved en «La Protectora» multitud de familias congregadas, depositando su limosna en la benéfica bandeja para eujugar las lágrimas de los desamparados, de los que perdieron para siempre el ser querido que saciaba su hambre.

Ved los donativos insertados en los periódicos locales, los que alcanzan crecidas sumas; suficientes para atender las necesidades de dichas familias, pero por más que crezcan, no alcanzarán jamás lo suficiente para volver a la vida los que perecieron en el naufragio, ni tampoco para tornar a nuestro desolado y triste puerto al destrozado «Miramar».

¿Y estas suscripciones, estos donativos, estas crecidas sumas, porqué no se dieron cuando «La Ultima Horra» inició la campaña «Por Mallorca» a fin de rescatar, de arrancar de manos del ajeno la hermosa y enviable flota que poseíamos y debido a la obra de nuestro paisano Juan March no está ya en vísperas de desaparecer, sino que desaparece?

Después que D. Juan March comprendió el error en que había incurrido, ¿porqué no pensó que yendo nuestros barcos por derroteros peligrosos, iban a encallar, a destrozarse y en consecuencia contrarrestar víctimas que por mucho oro que se les entregue no podrán secar sus lágrimas ni borrar el luto que embarga su corazón? ¿Porqué no despreció el negocio que había hecho satisfaciendo así los justos deseos del pueblo mallorquín?

Quiera Dios que no suceda, pero es de presentir que el «Miramar» no será el último que desaparecerá, y si D. Juan March contribuye con 5000 pesetas cada vez, se evaporará el negocio monetario, que hizo al vender nuestra querida y admirada flota.

«No hay plazo que no se cumpla ni deuda que no pague».

J. M. R.

Una demanda

He estat demandat per s'homo mes rich de Mallorca; per D. Juan. (1)

Es meu vahinat D. Juan March, funda sa tal demanda, amb que a n'es folleto titulat «El Miramar Embarrancat», heya injurias graves contra ell; jo li sostench que no hay tales injurias, porque es folleto no diu ni mes ni menos, que lo que ha publicat sa prensa local y lo que ha dit amb veu alta s'opinió pública. Jo no he fet mes que traduhi amb mallorquí, lo que sa prensa ha dit amb castellá y publicá amb vers, lo que amb prosa ha publicat sa prensa.

¿O es mero hecho d'essé glosadó te causa criminal? ¿O no es lo meteix escriure amb so llenguatge d'en Benavente que amb so d'en Petecol?

D. Juan March deixa demostrar, que no el molesten ses picades de býes verinoses, y amb canvi el mortifican ses insignificants picades d'un petit mostcart que te per Redacció una miserable lloriquera, y que dirigeix un periodich petit, tant menut, que segons

per quines coses no serveix, ja que si l'utilisen, s'esposen a untarsé es dits.

No crea jo que D. Juan fos tant falagué, que repetintli lo dit p'ets altres, ma tractás d'injuriós. ¿He tocat may sa vida privada d'ell? No y mil vegades no. ¿Que ell está dispot a molestarmé? Heyá tribunals de justicia que pesaran ses meues faltas y ses d'es publicistas que m'han induit a fe es folleto. (I conste que no ma referesch a «El Mentidero» ni a «El Indiscreto», porque sa prensa de Palma, ha publicat molt mes de lo que jo he dit y sinó que jutji es públich imparcial.)

D. Juan March te sa paraula.

JORDI MARTÍ ROSELLÓ

(a) Es Masclé Ros.

Lo de dilluns passat**Caró, patates farina y tirs**

Comensarem sa setmana amb aconteixaments nous; dones valentes just bous de carbó hen tenen gana. Van a nes Governadó qui les envia a s' Alcalde, prest totes tenen carbó que les resulta de balde. Es carros que carregats d' es Moll anaven venguent, de pronta eren asaltats p' es famellut element.

A Can «Maneu» falta gent y hey anaren aproosit *fent dissaparé* a n' es deposit y es carbó prest van traguent. ¡A n' es Moll heya carbó! (va cridá una bugadera) y al instant tothom derrera ja anave fent processó. Qui amb un sac, qui una panera, qui un covo, qui un paneret, tothom duya es boliquet, ningú es quedava enderrera, però feren tant d' abús que hey hagüé bargantellaros carregant barcas y carros bén prest prenien es sús.

Cuant ja tengueren carbó, a ses patates pegaren i sabeu que en truginaren de patates a potó!

¡Aném cap a sa farina y podrém menjá pa moll! Y amb sa farina a n' es coll ja va tota dona y nina; venga ciuróns, bacalláns, cap a Ciutat falta gent emperó que de moment tot los caigué de ses mans.

A sa Porta s' esperaven civils y carabinés y allá era per demés ja que no el sa comportaven que s' en duguesin farina, ni patates ni carbó els cuales amb indignació tot per terra heu escampaven.

Protesta es Poble indignat, pedres per l' esquerra y dreta, tocan tres pichs sa corneta y es sobre desenveinat; donen es civils sa carga, es Poble encare insisteix de coratje es revesteix venga una y altre descarga, cau s'infeliz Cabotá y es poble que ja fogia, vent aixó, pren energia y cap a sa forsa va; aquí sa forsa es fa enrera, ja han acabat de tirá, es ferit van a curá y en manifestació entera, es Poble del tot unit moguent de crits un infern, penjá devant es Govern sa camia des ferit.

¡Mal dilluns hem comensat, es Poble fam te y reclama..... és es prólogo des drama «Sa fam». Ja está titulat.

Escenes varies

— Hont vas amb aquest ribell?
— Sa farina es regalada y faré sa pasterada a nes Moll.

— ¡Uey bargantell! ¡També vens de du carbó?
— Vatj tot forrat de ciuróns y hen duch fins a nes...

— Calsóns? Si que ets aprofitadó.

— ¡Y ahont anau Madó Cranca?

— Fieta he suat fins are.

— ¡Dona de Deu! Duis sa care mitja negre y mitja blanca. Pareix que no anau d' enfits.

— Sa farina y es carbó m' han pres, però lo milló mireu, heu duch dins es pits.

— ¡Dos bacalláns!

— ¡Que et pareix? Ma costen ben pochs pecunis,

estam amb temps dijunis y ditxós qui heu consegueix.

Nota final

¿No va dí es Governadó que fins que es Poble estaria proveít, no embarcaría peix, ous, llegum, ni carbó? Amb tal cas, que es Poble amoll, que el deixi aprovisiona y llevó pot embarçá lo que qued demunt es Moll.

Com que sa fam desespera
a sa jent d' avuy en dia
jo crech que no quedaria
ni pols a sa carretera.

ES MASCLÉ ROS.

Reclam d'es «BARBÓ INQUERO»

¡¡POBRE DE MI!! Y ¡¡pobres de pobres!
Tots voltros qui nesesitads imperiosas teniu (com jo mateix).

Tots noltros qui callám y resignats pagám jo quédám a deura! a preus fabulosos ets articles de primera necesitat y esperam vengan millos dias ¡TOTS NULTROS! som los indicats per acudí en demanda des tan cacareat abaratament de subsistensis.

¿Será posible que es pobre trabayadó, persibint 8, 9, 10, ni 12 reals diaris de sou los días que tenga feina! que no son tots, puga pagar es BLAT a 25 pesetas sa cortera, farina qui no heu pareix a 18 reals sa barsella, fideus a 3 reals kilo, llegums axi com volen los acaparadós, arros y oli fins a las nubes, carbó a 9 pesetas quintá, lleña a 6 reals, patatas que tenim nesesitad de tirarné un 30 pés a 35 centíms kilo, carn a 10 reals y lo damés corre pareja?

Es poble te sa paraule pero jo pobre BARBÓ vos assegur, que nostras Autoridats no farán res, absolutament RES si no mos movém y esposám justa protesta; res de alterá s'orde no seños! redactá revonada esposisió y acudí en súplica a sa nostra junta de subsistensis.

¿Vos agrada es meu ideal?
Idó mano a la obra, a moverse tocan y disponeu de vostro consiadá.

LLORENS BELTRÁN (BARBÓ).

Suscripció per ses vicimes d'el «Miramar»

Pesetas

D. Massiá Cuart.	3'00
« Toni Colom.	2'00
« Toni Torelló.	1'00
« Toni Vallespir.	1'00
« Jusep Bartomeu.	0'50
« Jusep Isern.	0'50
Un d'es carré de Fiol.	0'50
D. María Llofriu.	0'25
« M. A.	0'50
« Francisca Forteza.	0'25
« Antonia Ferrer:	0'25
« María Pujol.	0'25
Total.	10'00

Chispas d'Artá

Motivat sa reunio d'Alcaldes a Palma sobre ses subsistencies, es que per pò de fam, es nostre mos ha posat sa plassa nova, plena d'abres.... no fructiferos, sinó llenerifilos, porque mentres sa plassa està adornada, mos quedam amb sa butsa ruada, y a pesá de que es Rectó diga que sa Corema domés es de dos dies setmanals, per part de sa buixaca es de set y en que no aném a l'iglesi, mos vehim precisats a fé dijuni matat y forsat, tot l'any.

¡Señó Rectó! ¡Señó Batle! Menos conseis y mes remeis, pot haverí corema tot l'any mentres tenguem que menjá, fore abres plantosos y venga abres de prufit y que ses discusions de s'Ajuntament y es se r

mons de l'iglesi, sa referescan a ses Obres de Misericordia.

«Doná pà a n'el qui te fam.»
«Da beure a n'el qui te sed.»

PIVET.

Diumenge a sa sortida d'es Cine, na Catalina tengué sa desgracia de desvíu es camí, y sa perdé d'es costat de sa mare. Tanta sort que sa trobá amb en Toni es seu bergant, es qui essent gran entusiasta d'es peliculetja, junt amb ella impresioná una cinta cinematogràfica, que de no tropessá amb so projecte mestre Perico que es creyen que era el Sen Tomeu (pare d'ella,) perventura sa cinta hagués donat etxit. axí com ells heu daren a ses cames.

¡Figuraus lo que l'haguessem aplaudida a na Catalina si la veim en cinta cinematogràfica un grapat de mesos!

Una curiosidad curiosa

Dijous de la setmana passada, un homo d'aquests que recuyen papés p'és carrés, mos entregá cent vuit bossinets, es que despues de juntarlos, mos donaren per resultat sa siguiente carta:

«Palma 14 Febrero 1918.

Sr. D. Juan March.

Angel mio siento en el alma al verle de molarle el dia que nos vimos no pudi hablarle porque V. tenia mucha prisa supongo que en estos dias no estara tan ocupado desearia que puede hoy venir le esperare de las dos a las siete de la tarde para ablar con V. y si no pudiera me lo mandaradisir el mismo sitio Birreteria 15 adios amor de mi vida y recibe milbesos de Suya Maria».

Axó és es texto de sa carta. No volém di que per que vaje dirijida a D. Juan March, sa carta haje d'esse d'en Verga; res d'això; ja que de Juans Marchs pot haverní moltes dotsenes; unicament la publicam per si es dueño (sia es qui sia) vol recuperarla, pot vení a sa nostra Direcció y li serà entregada o sinó li faré una vase y la guardaré com si fos sa carta d'en Valseca.

Cuasevol que la vulga veure, pot passá per sa Direcció y l'hey mostrarem, ja que noltros may deim mentides.

Conquistador N.º 16--Palma

Ven un billar de primera y en que estiga un poch usat, creismé que a n' es bons supera y es axó una ganga entera ja que es troba en bon estat.

D' INCA

Es nostro Consistori reunid.

Avuy 14 Febrer, asisteixen 11 Señors Concejals presideix el S.º Batle, y es salon se troba atestad de públich.

Aprovada s'acta anterior, el S.º Batle mos manifesta que s'Arquitecto Municipal déma vendrà entre altres coses per inspección es solá que gratuitament s'ha sedit per construcció de cortera y opina que sa junta d'obras y sa comisió nombrada pes Consistori, pasin a sa Estació, quedant així acordat.

Entran a sa discusió de veura de quina manera convendría fe s'Edifisi trobantsé parés encontrats y finalment quedá acordat estudiaró demunt es terreno y resoldra a sa sesió pròxima.

D. Juan Gelabert opina que s'edifisi deu aná empasat demunt es torrent y aprofitá s'arca des mateix; y el S.º Amengual D. Miquel proposa que siga de 4 fatxes resultant així que tapat es torrent, y convertid en carré tendrà més vías de comunicació y resultaria més ventilat y de mes ornato.

A proposta del S.º Cortés, s'acordá per unanimidad consti en b' acta es sentiment de sa Ciutat Inquerida per sa desgrasia des vapor MIRAMAR.

El S.º Reus (D. Ramón), proposa que aprofitant sa venguda del S.º Arquitecto, es convenient adelant un algo s'asunto Hospital; y queda acordat que sa junta d'obras s'encarregui de orientá aquest Señor, indicandí s'objecta y ferí veura si es solá pensad per tal edificació reuneix ses degudas condicions.

A derrera hora sa tracta des tant cacaread empresit y de tal discusió, surt sa consecuencia que EL ZAR de RUSIA devant es publich mos surt en sa clenxa feita per aversa aficat dins un terreno que desconeix y des publich soberano surten veus de *¡muy bien! ¡bra-*

vo! totas sas vegadas que el S.º Amengual donava remate a cada un des seus párrafos.

Anid, hem pogud recuhí per sa recopilació de frases novas de sas cuales es son Auté EL ZAR d'Inca, adams de EL PERRO del HORTALANO y AVENTUALIDADES, y sa novella de anid FARANDULA a Visca sa Reial Academia española!

Plassa de Sant Antoni N.º 8

Carretóns, motocicletes, heu pinta fent bon trebay, side-cards y bicicletes presentant ses feines netes es sin rival Tomeu Gay.

ESTELLICONS

De Bañalbufar

Segons mos diu un vahinat d'es carrel d'es Cementeri, heyá una jove que fastetjave un mascle, sense que ell heu sabés. Sa mare s'hen omplísa sa boca fenthó a sobre a tothom y ella feya dos dobbés de lo mateix.

Are que ha estada aclarida sa cosa perque ell li ha dat carabassa, sa mare diu que antes de casarlé amb ell consentiría durlé a n'es Cementeri y ferle jeura a devall nou pams de terra y sa fia fa dos dobbés de lo mateix.

¡Ay Margalida! Desde are dich que no trobarás noy. Sa carn de mascle va cara. Lo que es entre tu y ta mare na poreu fe un bon penjoy.

De Moscari

¡Pobre d' es qui cau dins es nostro poble y no du pa amb butxaca.

Com que no heyá hotel, s' ha d' atendra baix d' es domini que heyá.

¿He dit que no hey havia Hotel? M'he equivocat, perqne heyá s' Hotel de la Mosca, akont sa madona procura retirá per ella lo milló que heyá, deixant lo esstant p' es parroquians y d' una panxada de fam, vos fa pagá una fortuna.

Si no s' esmenda, hen tornarí li publicarém nom y llinatge d'ella, es nom d' es café y li dedicarém una bona foquifumada que li arregusará sa pell.

De Capdepera

¿No coneixeus en Mataseses d' es nostro poble? ¿No el coneixeu? Idó escoltau.

En Biel Tasa es aquell que sa menja ets homos que li fan el contrari, infla sa cara a nes qui no fan es seu gust, fa botifarróns d'es budells des seus contraris, y en fin, d' una bufatada atravessa un bou. ¡Ca barret!

Amb asuntos de famelles, sa creu essé un D. Juan por gallardo y calavera però sa seu gallardia pot aná acompañada amb sa den Pipa, que per lo xiflat que está, prest el veurem ealavera perque morirá com es protagonista de los «Amantes de Teruel».

De Son Servera

Mes llargaruda que una xaringa, mos arriba una carta, que mes o menos diu axí:

«Apresiada Maria: Del dia que et vayo veura en la Rua, i quedo anemorado fins a los mollos de los ossos. Si no ma quires ma santaré voluntario y si me santo, aspero que tu te llogarás per criada.

Si vuelles que mos casemos, enviame lo a dirír y para comprar el paramento vendré la somera de mu-madre y el andiot de mumpadre.

No ascoltigas en Charaff Bueta que va de capas perdidas y si ma queres a mi enviame lo a dirír para sercar comprador.

Soy el qui ta quiero uno que no es tanto como disen.

PERA NIALO.»

NOTA: La setmana qui vé, publicarem «Es vapor y es bacallá».

Reclams

S'autó de s'article de Solle referent a n'es negocis de l'amo'n Martí Bañó, si vol que l'hey publiquem, que passi per sa nostra Direcció.

No vos parlám de sa compañía d'es Teatro Lirich, perque no hem rebut es programa, axí es que no sabém que fan ni com heu fan.

Es corresponsal d'Alaró, aquesta setmana deu havé tengut peresa y es de Lluchmajó, deu havé tengut pò.

Intranquils esperám noticis.

D'es Pes de sa Paya

«No estau enterats d'aquell homo que es dijous jardé va perdre ets ous?

Los perdé y donave un premi a n'es qui los trobara, però el donava, perque estava segú que ningú el

niría a recuhí, ja que ell los s'havia menjats.

¡Vaje un tel señora Bel!

De Solle

Fas a sobre a n'es sollerichs, que es president d'es panxotes sa despedeia per ses terres estranjeress.

Sa sociedad acorda nombrx en Toni Mora president y ets altres membres de sa Directiva, mos falten; digau per telegrama sa vostra resolució.

Ses condicions d'aquesta sociedad son ses si-guints: Bona barra, y no refua ses que dugan un pa-pé de cinch duros sempre disponible y menuts per no canviá.

De Lluchmajó

L'amo'n Juan Seu, aquest protectó des poble, es permet vendre es carbó de lleña a 9 pesetes quintá y per lo que diuen prest el vendrá a 10, perque axí heu disposa madó Cherefina.

D'aixo convendrie que sen enterás se Junta de subsistencias y si es preu de tasa, conforme, pero si no heu es que li prenguen enseguida tassa y mesura, no sia cosa qu'are que posa s'electricitat y un dia arribás esse totsol, no mos aplicás es preu qu'es seus reals d'ells y se d'ells de ne Cherefina se pasasen pes cap, si en tenen.

Perque l'amo'n Juan es axí, en cuant puede cortar el bacalao menetja es tayant gros, encare que es tildi de amante del pueblo.

De Sanselias

Divenres passat, va essé memorable.

¡Pobre l'amo'n Tomeu! Tot s'ha perdut per a sempre! *Requiem scat in pace.*

L'acompany amb el sentiment igualment que a n'en Jaume Bisba que hasta en està alegra fa mala cara y molt pitjó are per no h.vé pogut lográ lo que desitjava.

Deu vos dò molts d'anyss ds vida per porerné perdre molts y menjá molts de botifarróns, per despues ferlosvós pahí sensés. *Amén.*

De Llubi

Uu toc d'atenció a n'es picapadré y es farré, perque procurin esmendá sa rutinaria conducta que duen referent a ses honres de mujeres vivianas.

Si no s'esmenden amb aquest toc d'atenció, la setmana qui vé vendrá la descarga cerrada.

Nadal Ferrer Vicens

Billars nous y reforsats que desprecien sa calma pues may los veis destrossats, el sa ven garantissat Conquistador 16--Palma.

Couplets de FOCH Y FUM

Ses peixeteres y sa tassa

Música de «Fátima» (Vendedora del Imperio)

Noltros ses peixeteres que anám a Plassa que anám a Plassa. Som ses mes renoures contra sa tassa contra sa tassa.

Veném sipis y retjades. Cualca congre que fa oló. Ses morenes rebetjades. Y roqué que fa pudo.

D. Pepet... llevi sa tassa! ¡Vaje no es fassa dolent! ¡Perque si vosté es propassa y a noltros mos dona cassa li vendré... es peix pudent!

ES MASCLE ROS

Couplet per la setmana qui ve: «CARBONERA». Música de «La Fea». (Un concurso de feas....)

Solució a s'endevinaya passada: Un coramé.

Aviat sa publicará Lo que son ses famelles. Preu 10 centims.